

Geroepen worden (Jasaja 6, 1-2a.3-8; Lucas 5,1-110; Overweging 6 februari 2022 door Theo Brock)

In de eerste lezing wordt Jesaja geconfronteerd met een overweldigende, ja zelfs angstaanjagende, godservaring. Horen en zien vergaan hem. De tempel staat oorverdovend te trillen op zijn grondvesten, dikke rook vult het gebedshuis. Hemelse wezens met maar liefst zes vleugels brengen hulde aan de HEER, die gezeten is op een hoge en verheven troon. Die overweldigende godservaring sluit aan bij het wonder in de evangelielezing. Hier worden we geconfronteerd met een schier onmogelijke visvangst in het meer van Gennesaret. Die visvangst op initiatief van Jezus is zo omvangrijk dat het de netten bijna doet scheuren.

Deze teksten moeten we natuurlijk niet al te letterlijk nemen. Het gaat om de onderliggende religieuze boodschap van het verhaal en de verwondering achter het wonder. Toch denk ik dat bij de profeet Jesaja en de apostel Petrus een godservaring zeker een rol heeft gespeeld bij de roeping die ze hebben aanvaard.

Kan een dergelijke godservaring u en mij ook overkomen? Eerlijk gezegd een visioen van een ontmoeting met God heb ik tot nu toe niet gehad, en ook een tastbaar wonder van Bijbelse proporties heb ik nog niet mogen ervaren. Maar toch, als ik een godservaring versta als een ervaring waarin ik meegenomen wordt over mijn eigen grenzen heen, dan kan ik beamen dat zo'n ervaring soms ook mij te beurt valt. Dat overkomt mij zo nu en dan in de ongerepte natuur bij het beleven van de schoonheid daarvan, en op momenten waarin een ontmoeting met een medemens een spoor van inspiratie achterlaat. Dat ervaar ik zo nu en dan ook bij een ritueel hier in de kerk en soms bij muziek, een gedicht of kunstwerk als daarmee iets wezenlijks uitgedrukt wordt, dat niet in rationele termen te vangen is. Op zo'n moment worden hoofd en hart aangeraakt en daalt een besef van zowel bescheidenheid als verbondenheid neer. Ook de spontane glimlach van mijn kleinkinderen kan bij mij als het ware verleden en toekomst doen samenballen in een zalig nu. Dat alles doet me dan ervaren dat ik een schakel ben binnen een groter geheel, en onderdeel van een groter verbond dat tijd en ruimte overbrugt.

Zo bezien zou je kunnen zeggen, het spoor van de Eeuwige uit zich in een verlangen naar eenheid en verbondenheid. Aangeraakt worden door dit verlangen naar verbondenheid is tevens aanvaarden dat je verantwoordelijk bent, en ook het besef dat je de kracht krijgt om verantwoordelijk te zijn. Dat is denk ik de kern van de Bijbellezingen van vandaag, waarin gewone, niet-volmaakte mensen aangeraakt en uitgenodigd worden om verantwoordelijkheid te dragen.

In eerste instantie zijn zowel Jesaja als Simon Petrus ontsteld door die ervaring, en voelen zich angstig, nietig en niet waardig. Niet verwonderlijk, want in zijn visioen wordt Jesaja geconfronteerd met de Heer der hemelse machten. Ook de angst die Simon Petrus had na de wonderbare visvangst is heel begrijpelijk. Hij had zojuist iets ongelooflijks meegemaakt dat alle wetten van zijn vakkennis als visser te boven ging. Geconfronteerd met de wonderdoener Jezus voelt Simon Petrus zich nietig en zondig. Maar toch, Jahweh doet een beroep op Jesaja om zijn woord te verkondigen, en Jezus doet een appèl op Simon Petrus om zijn volgeling te worden. Het niet waardig zijn is een beeld dat Jesaja en Simon Petrus moeten loslaten. Ze worden gezien zoals ze zijn, geroepen en in vrijheid ingeschakeld voor een hoger doel.

Vandaag horen we Jezus tegen Simon Petrus zeggen '*Wees niet bevreesd, voortaan zult ge mensen vangen*'. Met die woorden stelt Jezus niet alleen gerust. Wat hier gebeurt is bevrijding en roeping tegelijk. Petrus wordt bevrijd van zijn angst en weerstand zodat het appèl van Jezus bij Simon Petrus kan landen. Om alle misverstand te voorkomen met mensen vangen wordt niet het inpalmen van mensen bedoeld, maar mensen opvangen, een vangnet willen zijn voor medemensen op zoek naar vrede, gerechtigheid en zingeving.

Het appèl van Jezus is bij Simon Petrus dus een roeping geworden. Een roeping om Jezus te volgen en werk te maken van wat Hij heeft voorgeleefd: *genees de zieken* door barmhartigheid te bieden, *wek doden tot leven* door mensen te bezielen, *ban de duivel uit* door onrecht te bestrijden: *organiseer een geloofsgemeenschap* door een kerk te stichten waarin mensen zich laten inspireren.

Een kerk waarin mensen zich laten inspireren. Ervaren wij dat nog steeds zo? Wanneer ik naar aanleiding van de lezingen van vandaag en recente artikelen in het dagblad Trouw naar de katholieke kerk in Nederland kijk, dan moet ik vaststellen dat de netten van de kerk eerder slap, en vooral meer leeg dan gevuld in het water hangen. Het dragend vangnet van het instituut kerk heeft de afgelopen tijd behoorlijke scheuren opgelopen, op ethisch-moreel vlak vanwege het misbruikschandaal, en op bestuurlijk vlak vanwege dogmatische en ondemocratische standpunten. Getalsmatig krimpt katholiek Nederland en de leden voelen zich steeds minder verbonden met het instituut en ervaren een grote afstand met de meeste bisschoppen. Een verrassende conclusie in het artikel van Trouw is dat katholieken die nog wel actief zijn in de kerk een vrij progressief standpunt innemen over priestercelebaat, de rol van de vrouw in de kerk, het homohuwelijk en ethische kwesties zoals euthanasie. Een belangrijke boodschap voor de kerkleiding is dat pastorale nabijheid voor actieve gelovigen belangrijker is dan het strak handhaven van hiërarchie, regels en leer.

Ondanks de bezwaren tegen de kerk als instituut, blijven vele vrijwilligers zich actief inzetten binnen hun lokale geloofsgemeenschap. Die vrijwilligers, en ook wij als lokale Antonius van Padua-geloofsgemeenschap, kunnen hierbij troost en bemoediging putten uit de lezingen van vandaag, waarin gewone betrokken mensen aangeraakt en uitgenodigd worden om verantwoordelijkheid te dragen. Verantwoordelijkheid dragen vraagt van ons om steeds te blijven afvragen of het dragend vangnet van onze geloofsgemeenschap wel voldoende sterk is voor diegenen die het echt nodig hebben.

Een lichtpunt is dat paus Franciscus met een synodaal proces in gesprek wil gaan met gelovigen als voorbereiding voor de bisschoppensynode in 2023. Ook wij als lokale geloofsgemeenschap zijn uitgenodigd om onze zorgen naar voren te brengen. De oproep van Jezus om niet bevreesd te zijn voor de toekomst kan ons stimuleren om dat onbevange te doen. Jezus, die in leven en in sterven heeft uitgedragen wat een bezielend leven is, heeft ook u en mij nodig om zijn visioen van een hemel op aarde waar te maken. Niet alleen om het goede van onze geloofstraditie in ere te houden, maar ook om nieuwe uitdagingen aan te gaan, door onze netten in het ongewisse diepe uit te gooien.

Telkens weer daagt het evangelie ons uit om in alle nederigheid onze verbondenheid met elkaar en de wereld te onderkennen, en om medeverantwoordelijk te zijn. Die medeverantwoordelijkheid kunnen we onbevreesd dragen als we durven te vertrouwen op het vangnet van God, en op het vangnet dat ook wij voor elkaar kunnen zijn.